

міку до зростання. Протягом останніх років найбільш проблемними щодо досягнення гендерної рівності в оплаті праці є такі сфери діяльності: поштова та кур'єрська (у 2019 р. розрив становив 39,6%); фінансова та страхова (43%), а також мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (50%), за винятком функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, де протягом 2015-2019 рр. жінки отримували більшу заробітну плату, ніж чоловіки. Це можна пояснити тим, що зазвичай, у бібліотеці та архівах України працюють переважно жінки, які мають відповідний стаж у цій сфері та вищу категорію, що передбачає і більшу винагороду за працю. Низхідна динаміка також спостерігається у сфері сільського, лісового та рибного господарств, при цьому розрив у 2019 р. склав 17,8% [3].

Розглянемо гендерну нерівність оплати праці в розрізі видів діяльності, виділимо кілька особливостей. Не зважаючи на декларовану в нормативно-законодавчих актах толерантність до обох статей, в Україні, як і у інших країнах Європи існують гендерні стереотипи професій, що обумовлено їхньою специфікою роботи. Більш «чоловічими» вважають сферу будівництва (частка чоловіків – 80%), а також транспорту (69,5%). До більш «жіночих» сфер діяльності відносять сферу охорони здоров'я та надання соціальної допомоги» (частка жінок – 82,9%). Безперечно, є ряд професій, де практично панує паритет між часткою працівників обох статей. Проте у деяких видах діяльності, як вже зазначалося вище, частка чоловіків є значно більшою. До таких сфер можна віднести ще сільське, лісове та рибне господарство (69,7% – чоловіки), а також промисловість (61,6%). Застосування праці жінок, як правило, припадає на сферу надання послуг. Водночас, у сфері освіти співвідношення між рівнем середньої заробітної плати жінок і чоловіків становить 95,4% при частці жінок у цьому секторі економіки – 77,8%. Особливої уваги заслуговує сфера охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, де співвідношення між рівнем середньої заробітної плати жінок і чоловіків становить 90,1% при частці жінок у цьому секторі економіки – 82,9%. Станом на кінець 2019 року кількість жінок в парламенті складала 20,8% (12,8% в 2018 році). Показник зайнятості жінок були на рівні 46,7%, тоді як у чоловіків 62,8% [3]. У результаті проведеного дослідження встановлено, що в Україні має місце диференціація оплати праці за гендерної ознакою. Проте така ситуація не є наслідком прямого встановлення нижчих посадових окладів чи тарифних ставок для жінок порівняно із чоловіками.

Отже, сучасне суспільство ще не пододало проблеми гендерного розриву, зокрема в Україні, а тому це є пріоритетним завданням на шляху до сталого розвитку в демократичному суспільстві.

1. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>(дата звернення: 13.05.2021).

2. Смачило В.В., Дюжова Т.О. Гендерна рівність та її вплив на розвиток громадянського суспільства. *Молодий вчений*. 2018. №5.1. С.62-67.

3. Гендерний профіль України: веб-сайт. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/gender-equality/comparative-gender-profile-of-ukraine.html> (дата звернення: 13.05.2021).

Дар'я Щербина
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

Науковий керівник:

Вознюк К. Г.
викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЖІНОЧІЙ РУХ В УКРАЇНІ ВІД НЕЗАЛЕЖНОСТІ ДО СЬОГОДНІ.

Ні для кого не є секретом, що у XXI столітті жінки прагнуть рівності з чоловіками, але так було не завжди. Раніше, ще до Незалежності, головними в сім'ї були чоловіки, а представниці прекрасної статі завжди підкорялися, виконували їхні забаганки, ніколи не перечили. Час минав, та змінювалися інтереси. Вже у XVIII столітті почали з'являтися перші жіночі рухи на українських землях. А у XIX столітті Наталія Кобринська прозвала низку жіночих рухів - фемінізмом, а жінок – феміністками, які фактично боролися за оборону

своїх громадських прав та рівності з чоловіками [1].

У тезі, згадується таке поняття як «фемінізм». На платформах Інтернет, немає точного визначення, але можна зробити висновок - «фемінізм» - це рух за рівні права і можливості жінок і чоловіків, це можливість вибору і реалізації певних інтересів [2]. Сам термін з'явився ще у Європі в XIX столітті, але в роки СРСР це поняття і образ феміністок було цілеспрямовано спотворено комуністичною пропагандою. Пострадянські жінки, у більшості, були впевнені в тому, що вони найрівноправніші серед світового жіноцтва світу, бо жіноче питання в Радянському Союзі, як стверджував ще Сталін, начебто «було вирішене остаточно», оголосивши колгосп єдиною формулою здобуття жінками економічної незалежності [3,с.20]. Тобто більшість жінок на світанку незалежності навіть і не усвідомлювали різноманітних форм несправедливості стосовно них.

Часто замість слова «фемінізм» згадується термін - «емансипація жінок». Досягненням її - є право жінки голосувати на виборах, отримувати освіту, обирати роботу за власним бажанням, займати керівні посади, створювати власний бізнес, будувати політичну кар'єру. Ідея жіночої емансипації означала національно свідому громадянку й українську патріотку, яка головним своїм завданням убачає здобуття Україною державності нарівні з чоловіками та бореться за досягнення цієї мети.

Доречно згадати жінок, які відстоювали свої права на рівні з чоловіками. Однією з найбільш легендарних була цариця-фараон Мааткара Хатшепсут. Вона одноосібно правила двадцять два роки, які безроздільно присвятила відродженню своєї держави.

Завдяки творам відомих поетес: О. Кобилянської, Л. Українки, О. Пчілки в українській літературі вперше прозвучав інтелігентний жіночий голос, а разом з ним - феміністична ідея.

Після здобуття Україною незалежності у 1991, феміністський рух відродився і активно почав розвиватися. Діяли регіональні об'єднання та клуби, такі як: Асоціація жінок в агробізнесі в Луцьку, Донецька обласна ліга ділових жінок, Харківський міський центр солідарності жінок творчої орієнтації, Клуб одеських дам. Виникли жіночі політичні партії: «Жінки України», Всеукраїнська партія жіночих ініціатив, Жіноча народна партія [5].

У 2016 році на території України пройшов мережевий флеш-моб «ЯНеБоюсьСказати», на тему сексуального насильства, щодо українок у приватному, сімейному житті, який набув феноменального розголосу, оприлюднивши масштаби проблеми, котрі в Україні замовчувалися.

У Харкові функціонує унікальний Музей жіночої та гендерної історії - перший та єдиний в Україні, на пострадянському просторі та у Східній Європі гендерний музей. Створений з метою інформування молоді, щодо гендерної просвітності.

В усіх українських Майданах жінки становили половину протестувальників, їхня участь була дуже розмаїтою і виходила далеко за межі «кухні». Станом на 2016 рік у лавах Збройних сил України перебувало понад 17 тисяч жінок військовослужбовців. Проте українська держава офіційно визнавати жінок - бійчинь не поспішає, і багато з них змушені числитись на обслуговуючих професіях через обмежений перелік військових посад. Війна на Сході також спровокувала масштабний волонтерський рух, основу якого становлять жінки [4].

За останні роки в різних містах України пройшло чимало феміністичних подій, а марш за права жінок 8 березня збирає усе більше людей, як у Києві, так і в інших містах України.

Підсумовуючи, можна зазначити, що фемінізм – це про жінок, які мають рівні права на освіту, це про захист прав і свобод, це рівні зарплати та можливість кар'єрного росту. Слід пам'ятати, що зараз XIX століття і такий стереотип, що жіноча справа – це тільки ведення домогосподарства, є застарілим.

Варто пам'ятати внесок тих жінок - без чийх подвигів: великих і малих, від видатних до цілком банальних повсякденних – не було б і історії України.

1. Еволюція фемінізму в Україні: зародження. URL: <https://www.prostranstvo.media/uk/evoliutsiia-feminizmu-v-ukraini-zarodzhe-2/>

2. Фемінізм — це про рівні права: соціологиня Тамара Марценюк URL:<https://hromadske.ua/posts/feminizm-ce-pro-rivni-prava-sociologinya-tamara-marceuyuk>

3. Сталин И. Из речи на Первом всесоюзном съезде колхозников ударников 19 февраля 1933 г. Сталин И. Женщина в стране социализма. Сборник статей и материалов. В помощь агитатору и пропагандисту. Воронеж: 1938. С. 20.

4. 8 жіночих внесків, без яких не було б незалежної України. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2017/08/24/226051/>

5. ЖІНОЧИЙ РУХ В УКРАЇНІ - Інститут історії України. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=ciu_all&C21CO M=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Zhinochy_rukh_v_Ukraini